

OZVĚNY SMIDARSKA

KVĚTEN 98 19

Kč 5,-

Z obsahu čísla: Slovo starosty X Maškarní karneval v MŠ X Seriál Fr. Vaníčka - Tajemství rodiny Urbánkovy / portrét violoncellisty Fr. Smetany/ X Historické okénko z kroniky O. Doležala X 102 let paní Jiránkové X Společenská kronika X Křížovka

SLOVO STAROSTY

Počasí naznačuje, že doba smidarské pouti se kvapem blíží. Proto Vás, vážení občané, žádám o pomoc při úklidu zeleně a prostranství před domy. Odvoz odpadu a veřejné zeleně z prostranství provede obecní úřad po dohodě s Vámi.

Bezprostředně po pouti bude pokračovat plynofikace Smidar. Postupné provádění plynofikace začne ulicemi U střediska, Družstevní a Zahradní. Je bezpodmínečně nutné, aby zájemci o připojení vybudovali skříňky do 15.5.98, aby tak bez problému mohla být tato část dokončena. Další pokračování je ulicí Medříčská, Poštovní, Šnajdrova, Podhradská, Sokolská, Dalesov. Proto i na těchto místech mohou občané budovat skříňky s větším předstihem. Ukončení plynofikace Smidar se předpokládá do topné sezóny, aby každý občan, který bude mít zájem o plynové vytápění, již mohl příští zimu topit.

Je proto zapotřebí, aby si každý občan zajistil u některé firmy potřebné doklady, např. stavební povolení, projektovou dokumentaci a provedení vnitřního vedení včetně druhu plynového kotle a hlavně umístění plynové skříňky. Podmínky a provedení skříňky je zapotřebí důkladně si ověřit, aby nedocházelo ke zbytečným pozdějším úpravám. V případě nejasnosti se může každý obrátit na obecní úřad o radu.

Závěrem mi dovoluji omluvit se Vám za špatný stav chodníků na náměstí a některých místních komunikací, ovšem není v našich si-

lách ani finančních možnostech dát vše do takového stavu, který by odpovídal našim představám. Věřím, že pochopíte tyto důvody, za což Vám děkuji a přeji všem příjemné prožití poutě a svátků.

Jan Šefara
starosta

INFORMACE PRO OBČANY

Technické služby N.Bydžov oznamují, že od 1.5.98 začíná letní svoz, tedy odvoz popela 1x za 14 dní. Pro Smidary a sloučené obce tedy ve středu 13.5.98.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Upozorňujeme občany, že se vybírají poplatky ze psů na rok 1998. 50,-Kč za jednoho psa, 75,-Kč za každého dalšího a dále poplatky z pronájmu dílců pozemků, zahrad a políček a to do 15.5.1998.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Poplatky z hrobů se platí celý rok průběžně.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Od června 97 do února 98 byla provedena vnitřní rekonstrukce Obecního úřadu Smidary. Obvodové zdivo, ale i část vnitřního zdiva, bylo podřezáno. Nové podlahy, sklad vyřazených písemností a WC. Vše bylo provedeno pracovníky úřadu v celkové částce 150.000,-Kč. Dle finančních možností je uvažováno o nové fasádě budovy. Byla provedena částečná rekonstrukce zasedací místnosti a provádí se oprava místnosti bývalé spořitelny.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Daň z nemovitostí.

Daňovou povinnost má každá fyzická nebo právnická osoba, která je vlastníkem nemovitosti nacházející se na území České republiky. Daňové přiznání je poplatník povinen podat příslušnému správci daně /pro Smidary a okolní obce Finanční úřad Nový Bydžov/ do 31.ledna zdaňovacího období. Daňové přiznání se nepodává, pokud je poplatník podal v některém z předchozích zdaňovacích obdobích. Nepřesáhne-li roční daň z nemovitostí částku 1.000,-Kč je pro všechny poplatníky splatná nejpozději do 31.května běžného zdaňovacího období.

V.Víchová
účetní OÚ

Milí čtenáři,

příspěvek, který nám zaslal ke zveřejnění v našem místním zpravodaji nechanický občan mjr.B.Jirčík velice rádi otiskujeme a zároveň tlumočíme pozvání k návštěvě Hrádku u Nechanic.

Red.

Střípek z minulosti

S minulostí snad každé historické stavby jsou spojeny více či méně důležité události. O některých z nich zůstaly do dnešní doby dochovány viditelné důkazy.

Jedním z nich je i kamenný portál vstupu do hospodářských budov zámku Hrádek u Nechanic s vytesaným datem 22.8.1905, který nás zavádí do doby začátku našeho století.

V té době pracoval ve službách hraběte Harracha jako kočí pan Josef Langer. Ten se narodil 25.8.1866 v Kunčicích u Letohradu. Různými cestami při hledání práce se dostal až k hraběti Harrachovi a nastoupil jako kočí na Hrádku.

Při cestách do Nechanic se v hostinci "Radnice" seznámil se svou budoucí manželkou, Josefou Vančurovou z Nechanic, která zde pomáhala své sestře, jejíž manžel měl v té době hostinec pronajatý.

Svatbu měli spolu Josef Langer a Josefa Vančurová v Nechanicích 27.června 1897. Krátce po svatbě se novomanželé přestěhovali do Pruggu (dnes část města Bruck nad Litavou v Rakousku), kam byl pan Langer poslán hrabětem Harrachem. Zde se jim narodilo 7 dětí. Bohužel jim 3 děti krátce po narození zemřely.

Při jedné z cest na zámek Hrádek však došlo k neštěstí. Splašenými koňmi byl zabit právě v místě, kde je vytesáno uvedené datum. Bylo mu pouze 39 let. Pochován byl na starém hřbitově v Nechanicích, v místě dnešních Štrosových sadů. Jsou zde ještě dochovány nejen hroby z války 1866, ale i pomník Ignáce Škroupa, nechanického kantora, bratra Františka Škroupa, známého hudebního skladatele z nedalekých Osic, autora nápěvu naší hymny.

Vdově po Josefu Langerovi se 4 dětmi byl dle dobových zápisů vyměřen denní důchod 2 litry mléka. Mohla si pronajmout domek u hřbitova, aby měla blízko k manželově hrobu. Kež byl v roce 1928 starý hřbitov v Nechanicích zrušen, převezly děti ostatky svého otce do místa svého rodiště, kde byly uloženy do rodinného hrobu.

Takový je osud člověka, který zemřel nešťastnou náhodou při své práci na zámku Hrádek u Nechanic.

(jčk)

Maškarní karneval v Mateřské škole Smidary

Veselé písničky, tancování, poskakování, smích a výskání - tak vypadalo jedno vydařené únorové dopoledne v mateřské škole. Maminky nám ušily pestré oblečení a moc nám to slušelo !! Ptáte se, jak dopadla soutěž o nejlepší masku ? Vyhráli všichni.

L.Zubzandová
ředitelka MŠ

PhDr. František Vaníček

ZE SMIDAR A OKOLÍ

Všem, kdo mají rádi Smidary

Tajemství rodiny Urbánkových ~ od hypotéz k pravdě ~

"...hudba má v sobě něco metafyzického, hudba je schopna vniknout do mezních situací, do lásky, do nálady, do umírání.."

Bohumil Hrabal

V dnešní Medříčské ulici ve Smidarech mezi domem Drbálkových /v současné době je zde letní sídlo velkého českého loutkáře Jana Dvořáka a jeho ženy Jany, rozené Drbálkové/ a domem Vojtěchových bydleli před lety v domě čp.202 Urbánkovi.

S nimi je do jisté míry spojena jedna z velkých osobností naší i světové kultury.

Do jejich rodiny jezdíval často na návštěvu slavný český violoncellista, virtuos, jehož umělecký význam přesáhl i hranice naší vlasti.

Téměř po celý svůj život jsem se domníval, že to byl Mistr Miloš Sádlo, jeden z našich nejznámějších violoncellistů. Měl jsem to zafixováno ve svém povědomí už od dětství a mládí.

Moje domněnka pramenila pravděpodobně z toho, že v té době /před více než padesáti lety/ se konal koncert tehdy už proslulého cellisty Miloše Sádla v sále smidarské sokolovny, jehož jsem se, tehdy jako mladý chlapec, divácky zúčastnil.

A pak po celá ta léta jsem vždy pyšně uváděl, že ve Smidarech býval často na návštěvě v rodině Urbánkových Mistr Miloš Sádlo.

/Když jsem se mnohem později začal o své rodné město hlouběji zajímat a shromažďovat o něm materiály, excerpoval jsem o Miloši Sádlovi dokonce z odborné hudební literatury mnoho pasáží./

Teprve až po mnoha letech, v roce 1988, byla moje hypotéza "Mistr Miloš Sádlo - rodina Urbánkova" zviklána.

Od Miroslava Macáka, výborného hudebníka z oblasti dechové hudby, dlouholetého saxofonisty a klarinetisty proslulého jičínského dechového orchestru AGROSTROJANKY, rodáka ze Smidar - Červeněvsí, jsem se dozvěděl, že pravděpodobně nepůjde o Miloše Sádla, ale o jiného velkého českého violoncellistu - Františka Smetanu, který pochází z blízkých Ohnišťan. Z počátku jsem tomu mnoho nevěřil, protože ani Miroslav Macák si nebyl zcela jist. A tak jsem tvrdošíjně lpěl na své původní domněnce, i když už trochu otřesené.

Když jsem v roce 1991 četl náhodou v našem tisku článek o americkém violoncellistovi českého původu, Františku Smetanovi, dozvěděl jsem se k svému překvapení, že jeho manželka se jmenovala Dolly U r b á n k o v á.

Až mně zatrnulo. To byla stopa jako hrom. Zavětril jsem. Prof. František Smetana je z Ohnišťan a jeho žena se jmenovala U r b á n k o v á.

A bylo to jasné ! Byl jsem zcela presvědčen o tom, že manželka prof. Smetany b y l a p ř í b u z n á s n ě k t e r ý m č l e n e m U r b á n k o v y r o d i n y v e S m i d a r e c h, p r a v d ě p o d o b n ě s p a n e m U r b á n k e m.

Zavrhl jsem tedy svou původní "sádlovskou" hypotézu.

Zahájil jsem pátrání přímo v Ohnišťanech.

Poslal jsem /naslepo, bez adresy, protože jsem nevěděl, na koho v Ohnišťanech se mám obrátit/ dopis, v kterém jsem žádal informace o Františku Smetanovi. Dopis předala má manželka, která byla zaměstnána ve smidarské textilní továrně TRIOLE, své spolupracovnici, paní Dáše Nízké z Ohnišťan, se žádostí, aby ho laskavě doručila v Ohnišťanech do rodiny těch, kteří prof.Smetanu znají.

Odpověď na můj dopis jsem dostal s udivující ochotou a rychlostí. Pan Jan Bucek z Ohnišťan, přítel prof.Smetany a znalec jeho díla i života, mi napsal obsáhlý a výstižný dopis a sám mi ho přivezl do Smidar. V něm jsem se dozvěděl mnoho informací o Mistru Františku Smetanovi.

Nesmírně cenná pro mne byla ovšem zpráva o příbuzenském vztahu prof. Františka Smetany k rodině Urbánkových ve Smidarech.

Oznámení pana Bucka úplně rozbilo mou předcházející hypotézu: "Dolly Urbánková - příbuzná někoho z rodiny Urbánkových ve Smidarech".

Skutečnost byla jiná:

S l a v n ý u m ě l e c , v i o l o n c e l l i s t a z n á m ý p o c e l ě m s v ě t ě , M i s t r F r a n t i š e k S m e t a n a , m ě l v e S m i d a r e c h s e s t r u , p a n í B o ž e n u U r b á n k o v o u , k t e r á s e z a s v o b o d n a j m e n o v a l a S m e t a n o v á a p o c h á z e l a z O h n i š ť a n .

Opět jsem se předtím mýlil.

D o l l y U r b á n k o v á , m a n ž e l k a M i s t r a F r a n t i š k a S m e t a n y , n e b y l a s U r b á n k o v o u r o d i n o u v e S m i d a r e c h v ů b e c p ř í b u z n á .

B y l a t o p o u h á , n e u v ě ř i t e l n á s h o d a j m e n .

Nedivme se, že mě to znovu zavedlo k naprosto mylné hypotéze. Ale přece jenom v mém omylu byl určitý klad. Díky jménu Urbánková jsem zaměřil své pátrání na osu S m i d a r y - O h n i š ť a n y .

A o d t u d j s e m s e d o z v ě d ě l p r a v d u !

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Violoncello-můj osud

Portrét velkého umělce

"...najednou v Daliboru zazněl nádherný nástroj, který jsem nikdy předtím neviděl ... Bylo to violoncello a já netušil, že v tu chvíli byl můj osud zpečetěn."

F r a n t i š e k S m e t a n a

V první části naší kapitoly jsme odhalili tajemství Urbánkovy rodiny v Medříčské ulici ve Smidarech.

Zjistili jsme zcela bezpečně, že slavný virtuos na violoncello, který často dojížděl do Smidar na návštěvu rodiny Urbánkových, byl bratr paní Urbánkové, František Smetana.

Nyní to vše dovedeme do správného konce. Vždyť každý občan Smidar se musí seznámit blíže se životem a uměleckým vývojem i významem tohoto světově proslulého umělce.

František Smetana se narodil 8.5.1914 v Ohnišťanech jako syn drobného zemědělce. A přece v tom rolnickém prostředí se začalo utvářet hudební cítění malého Smetanova synka Františka. Celá rodina, oba rodiče, bratři Josef a Jaroslav a sestra Božena, rádi zpívali, přes den doma i na poli, při práci i odpočinku, hlavně navečer naslouchali sousedě písním ze Smetanovic domku.

A tatínek Josef Smetana, to byl parádní vesnický muzikant, měl i svou kapelu, začal Františka učit na housle, podařilo se mu koupit za babku i piano, předával mu také základní teoretické znalosti z oblasti hudby. A bylo to i otcovou zásluhou, že František poprvé zaslechl kouzelné tóny violoncella, nástroje, který se mu stal osu-

dem.

Po mnoha letech Mistr František Smetana o tom říká:

xxxx Můj tatínek, maloročník, chtěl být muzikantem, ale rodiče mu záhy zemřeli, a tak už za první peníze čeledína si koupil housle a sám se na ně naučil hrát. Když se oženil, bral jednu zimu hodiny u místního řídícího učitele a zvládl bezpečně i teorii. Co znal, to mi předal. Měl pak svou kapelu a hrál i na malinkou basu, kterou si sám udělal. Jeho žáci byli později dokonce profesionály. U nás doma se hodně zpívalo, rodiče i oba bratři a sestra. Tatínek ze mě chtěl mít muzikanta, ale v podhorské vesnici, v Ohnišťanech u Nového Bydžova, to sotva bylo možné. A přece. Tatínek jednou za pytel brambor sehnal piano, a tak jsem hrál na housle i na klavír. Pak jsme v březnu 1924 jeli do Hořic na oslavy Smetanova výročí /sto let od narození/ a tam mezi orchestrálkami potpourri najednou v Daliboru zazněl nádherný nástroj, který jsem nikdy předtím neviděl. Ani tatínek ho neznal. Bylo to violoncello a já netušil, že v tu chvíli byl můj osud zpečetěn. Ale také proto, že jsem byl Smetana.

xxxxxxx

O hudebním talentu malého Františka, který už jako čtyřletý začal hrát na klavír a v pěti letech také na housle, se dozvěděl profesor pražské konzervatoře Karel Pravoslav Sádlo, rodák novobydžovský, který se svou manželkou, rozenou z Ohnišťan, jezdíval do této obce na dovolenou. Po dohodě s rodiči odchází malý František v necelých deseti letech do Prahy, kde v rodině prof. Sádla se připravuje na studium hudební konzervatoře. Pražskou konzervatoř absolvoval v roce 1936, a to obor kompozice a hru na violoncello. Původně začal s hrou na housle, ale hra prof. Sádla mu učarovala, a proto ho požádal, zda by mohl přejít na cello.

/Zde bychom si mohli udělat malou vysvětlující odbočku, protože má souvislost s naší "smidarskou" tematikou. Vzpomínáte si na třetího velkého violoncellistu Miloše Sádla, který měl kdysi koncert ve Smidarech a jenž pak figuroval v mé první mylné hypotéze o světovém hudebním umělci, dojíždějícím na občasné návštěvy do smidarské rodiny Urbánkových? V i o l o n c e l l i s t a M i l o š S á d l o n e b y l s y n e m p r o f e s o r a K a r l a P r a v o s l a v a S á d l a . B y l j e d n í m z j e h o n a d a n ý c h ž á k ů , k t e r ý z v d ě č n o s t i k s v é m u u č i t e l i s m ě l u ž í v a t j e h o j m é n a . /

Vraťme se k malému Františku Smetanovi, kterému osud jakoby zázrakem změnil život.

Prof. Karel Pravoslav Sádlo vzal venkovského chlapce nejenom do své rodiny v Praze, která se mu stala druhým domovem, ale jeho zásluhou se stal František Smetana velkým světově uznávaným hudebním umělcem.

Prof. Smetana na toto období vzpomíná:

xxxx Prof. Karel Pravoslav Sádlo mě objevil, když mi bylo deset let v naší vesničce Ohnišťany. Manželka pana profesora pocházela právě odtud a on tam často jezdíval. Začal jsem hrát na klavír jako čtyřletý, v pěti jsem dostal do ruky housle. Když mně bylo deset, pan profesor přišel k nám, protože slyšel, že jsem muzikant. Zahrál jsem mu na housle a na klavír, on mě pak poslal ven z pokoje a asi za deset patnáct minut mě zavolal zpátky. Když jsem pohlédl na tatínka, viděl jsem, že má v očích slzy. Tatínek chtěl, aby ze mne byl muzikant, ale to víte, na vesnici jsou moc malé možnosti. Tehdy jsem se dozvěděl, že pan profesor tatínkovi navrhl, že by mě vzal s sebou do Prahy, dal by mně vzdělání všeobecné i hudební, choval by se ke mně jako k synovi. Všechno splnil. Bydlel jsem u něj šestnáct let !..... pro mne to byl táta. Za to, co dnes jsem, vděčím jemu.

xxxxxx

Studia pak František Smetana dokončil ve Francii, kde jako stipendista pokračoval ještě dva roky na hudební škole ECOLE NORMALE DE MUSIQUE.

Již v roce 1934 zakládají společně s klavírním virtuosem Josefem Páleníčkem a houslovým virtuosem Alexandrem Plockem SMETANOVO TRIO, ve kterém František Smetana působí až do roku 1938.

Kromě toho je členem jako sólista v letech 1931 - 1936 ČESKÉHO NONETU, od roku 1938 až 1947 členem PEŠKOVA, později ČESKOSLOVENSKÉHO KVARTETA.

V letech 1957 až 1964 hraje v PRAŽSKÉM TRIU spolu s vynikajícími virtuosy, klavíristou a profesorem AMU Františkem Rauchem a houslistou Brunem Bělčíkem.

Od února 1946 do listopadu 1948 působil jako profesor na pražské konzervatoři.

V roce 1940 se Mistr František Smetana oženil s klavíristkou Rudolfou /Dolly/ Urbánkovou. Společně pořádali řadu úspěšných koncertů nejen doma, ale i v zahraničí, v Anglii, Holandsku, Dánsku, Švédsku, Norsku, Itálii, Belgii, Polsku, Bulharsku, Jugoslávii, v Německu, na Islandě, ve Francii, Španělsku, Číně, v Mongolsku, Severní Koreji.

Ponořme se do vzpomínek Františka Smetany do doby, kdy se seznámil s Dolly Urbánkovou, která se stala jeho klavírní partnerkou a pak i jeho ženou. Všimněme si nejen cenných faktografických údajů v textu, ale i svěžesti autorova stylu a jeho smyslu pro humor.

xxxxx Slyšel jsem ji v roce 1931, když absolvovala konzervatoř. Byla výborná a nádherně vypadala. Ale nešel jsem jí gratulovat. Až na podzim, ve staré konzervatoři v Emauzích, jsem jí to řekl. Ukázalo se, že bydlíme přes ulici, a když jsme si telefonovali, koukali jsme přitom na sebe, a tak jsme vlastně vynalezli první televizní telefon.

... pak Dolly odjela do Paříže studovat ...a já tam roku 1935 přijel s Českou filharmonií a Václavem Talichem na cestě do Belgie a Anglie... a v letech 1936-38 jsme se SMETANOVÝM TRIEM získali ve Francii stipendium.

xxxxxxx

Od počátku listopadu roku 1948 přichází nejhorší životní období světově proslulého violoncellisty Františka Smetany, jeho nesmyslné zatčení a odsouzení do vězení, i následující perzekuce, když byl po téměř dvou letech propuštěn.

Ale nechme vyprávět prof. Smetanu samotného:

xxxxx Byl jsem zatčen 8.listopadu 1948. Byl jsem označen za spojku mezi domácí a zahraniční reakcí. Hodně jsem cestoval. Čtyřikrát v Holandsku, v Anglii, ve Švédsku v Norsku ... a tedy díky mým častým koncertním cestám a setkáním se známými osobnostmi jsem se ocitl v letech 1948-50 v kriminále na Pankráci.

xxxxxxx

Když byl Mistr František Smetana v roce 1950 propuštěn, nemohl nalézt místo. Nesměl se vrátit na konzervatoř, kde dříve učil, byla zamítnuta i jeho žádost o uvolněné místo profesora na pražské Aka-

demii múzických umění.

A najednou mu bylo vše jasné. Uvědomil si, že mu je vlastně zakázáno vyučovat na hudebních institucích v Československu. A to byla pro něho poslední kapka v poháru hořkosti.

Prof. Smetana byl pedagog a nesmírně rád učil. Tahle země mu však neuvažovala, aby své velké vědomosti a virtuosní mistrovství mohl předávat mladé generaci.

Nemohl proto přenést přes srdce, že už nikdy nebude učit. Rozhodl se tedy emigrovat. I když to zní paradoxně a sebepodivněji, je to pravda. - Tehdejší stát povolil manželům Smetanovým odjezd na Jamajku, kam byli pozváni tamější vládou.

Odcestovali vlastně oficiálně v srpnu roku 1964 do středoamerického státu Jamajka na stejnojmenném ostrově v Karibském moři. František Smetana tam vyučoval v hlavním městě Kingstonu hře na violoncello a komorní hudbě.

Pro nepříznivé klimatické podmínky odcházejí manželé Smetanovi z tohoto hornatého ostrova v roce 1966 do Spojených států amerických, kde v Iowě získává František Smetana místo hudebního pedagoga.

Po sedmi letech se shledáváme s prof. Smetanou na hudební fakultě v Richmondu, hlavním městě Virginie.

Jedenáct let pedagogické práce na této fakultě a jeho koncertní činnost mu vynesly titul "Professor Emeritus".

Koncertně vystupoval jako člen AMATI TRIA, pak v Richmondu VIRGINIA TRIA, které bylo přejmenováno na jeho počest na SMETANOVOTRIO, v roce 1983 byl spoluzakladatelem Společnosti amerických violoncellistů.

Jeho umění bylo oceněno nejvyšším vyznamenáním v roce 1988, kdy dosáhl vrcholu.

Sám o tom píše:

xxxx V roce 1988 byla na kongresu ustavena listina čestných violoncellistů a mezi jmény Casals, Fournier, Feuermann se octlo i moje jméno.

XXXXXX

Toto suché a skromné konstatování prof. Smetany nemůžeme nechat bez vysvětlení. Uvedená jména patří nejslavnějším violoncellistům i hudebním pedagogům na světě, např. jeden z největších Pablo de Casals, španělský violoncellový virtuos, komponista a dirigent, nebo Pierre Fournier, proslulý francouzský violoncellista a hudební pedagog, u kterého František Smetana v třicátých letech studoval jako stipendista, a několik dalších virtuosů, nejlepších z nejlepších.

A v této společnosti se ocitlo i
jméno velkého českého umělce -
Františka Smetany.

Přestože prof. Smetana žije ve Spojených státech už od roku 1966 a má i americké občanství, zůstává ve svém srdci stále Čechem. Prokazuje to mimo jiné také tím, že jak při svých koncertech, tak i při hudební výchově propaguje českou, zvláště komorní hudbu.

V roce 1969 píše:

xxxxx Moje srdce je neustále v Praze, ale moje hlava
je v Americe.

xxxxxx

Pokud mu to zdraví dovoluje, prof. Smetana velmi rád do své staré vlasti stále zajíždí a navštěvuje přitom své milované rodné Ohnišťany.

xx

Vyprávěli jsme si o pohnutém, ale obdivuhodném osudu umělce, který se narodil v české vesnici Ohnišťany a dostal se až na vrchol světové hudby.

I my občané Smidár jsme hrdí na to, že prof. František Smetana měl blízko také k našemu městečku, kam často jezdíval na návštěvu rodiny své sestry, paní Boženy Urbánkové.

xx

Je mou milou povinností poděkovat především J a n u B u c -
k o v i z Ohnišťan, zasvěcenému kronikáři života prof Františka
Smetany a znalci jeho uměleckého vývoje. Občany našeho městečka bu-
de jistě zajímat, že Jan Bucek je Smidarák. Pochází z rodiny Bucko-
vých, která měla opravářskou dílnu v domě čp.9 v ulici
K.S.Šnajdra, kde pak měli svůj podnik Palounkovi; nynějším majite-
lem je pan Bolina.

Děkuji rovněž panu M i r o s l a v u M a c á k o v i, který mě
první upozornil, že moje "sádlovská" hypotéza je pravděpodobně fa-
lešná. /Miroslavu Macákovi a jeho příteli Karlu Hlavatému, dvěma
výborným muzikantům z oblasti dechové hudby, rodákům ze Smidar -
Červeněvsi, je věnována kapitola "Elixír života a mládí" v minulém
čísle našeho časopisu OZVĚNY SMIDARSKA./

Prameny:

Dopis pana Jana Bucka Františku Vaníčkovi z 24.4.1991.

Články o prof.Františku Smetanovi v našem tisku:

"Violoncello znějící přes oceán" Marie Kuliževyčová,
Liter.noviny 24.1.91

"Srdce v Praze, hlava v Americe" Jana Marhounová,
Práce 23.3.91

Grafická úprava: Mgr.Radka Vaníčková - Krahulcová.

Zemědělství a robota

=====

Povaha a poloha půdy a také podnebí vybízely v našem kraji k zemědělství. To bylo hlavním zaměstnáním obyvatelstva v době, kdy Smidary byly ještě vsí, ale i potom, když byly r.1562 povýšeny na město a byly potom osazovány řemeslníky. Provozování řemesel a polního hospodářství šlo současně vedle sebe. Každý řemeslník měl současně menší, někdy i větší podíl hospodářství. Když do městečka v druhé polovici XVI. století přicházeli řemeslníci daroval pan Kryštof Zylvár Smidarům nejprve půl obce, která vznikla vypuštěním rybníka "Topisvět", a později i polovici druhou na budoucí a věčné časy. Dnes tam také "na obci" říkáme. Kousky polí přidělené k domkům řemeslníků jsou tzv. půlkorce. Pokud byly Smidary ještě vsí, tedy před r.1562, byl tu 1 statek a 38 chalup. Roku 1650 bylo v městečku už 6 statků, 32 chalup a 6 zahradníků. Obec Křičov měla tehdy 1 statek, 4 chalupníky a 1 zahradníka. V Červeňousi t.č. bylo jen 5 chalupníků a 12 zahradníků. Chalupníci měli po jedné kopě a několika záhonech polí, zahradníci po 16-50 záhonech. V Loučné Hoře 4 sedláci - celkem 26 kop rolí a 7 zahradníků po 30-50 záhonech. Měření polí bylo tenkrát různé a ne také všude stejné. Co se pěstovalo v našem kraji? Už ve 12.století se pěstovaly: Luštěniny, len, konopí, zelenina, chmel, ale hlavně obiloviny. Ve Smidarech byly dvě pazderny a chmel se pěstoval hlavně pro zdejší pivovar. Luk bylo dost a dost, ovšem luka patřila většinou panství, než byly i louky obecní a také soukromé. Sousedé smidarští měli panská luka pronajatá, měli svou obec /pastvina/ a velká pastviště za Medřičí. Pak tu byly velké plochy úhorů a ty poskytovaly dosti pastvy. Chov dobytka: Byl dosti rozsáhlý chov koní a už za vévody Albrechta z Valdštejna /koupil Smidary r.1629/ byly Smidarům povoleny "trhy na koně a hříbata". Nejvíce koní chovali sedláci ve Smidarské Lhotě /47 potahů/, Loučná Hora /10 potahů/, Křičov /1 potah/. O Červeněvsi není nic v zápisech, pokud jde o chov koní. Dostí velký býval i chov ovcí, protože bylo dost pastvin. Ve Smidarech se chovaly ovce jen na panství, v městečku se nadržely. Dobytek se nadržel v chlévech na řetězu, ale pásal se od časného jara volně, až do zmrzu. Proto mělo město i každá obec své pastevice. Pastevci a ovčáci se vyznali v léčení skotu a byli vlastně předchůdci dnešních zootechniků. Někdy se jim však léčení nevyplatilo, zvláště při nezdaru. Podezření z čarodějnictví a jiné. Ve věku 18 ctém se pronajímal u nás i dobytek. Co se za pronájem kravky či volka platilo, nikde se nelze dočísti. Ale, když se tak dělo, jistě se tento obchod vyplácel. U nás bylo okolí samá louka, pastvina, kolem lesy, plno úhorů /tenkrát se pilně úhořilo, místo hnojení/, pak hodně chmelu, lnu a píce všeho druhu. To vše podporovalo chov včel a tenkrát se proto mnohem víc úhořilo, než dnes, kdy se vše převádí na role. Zemědělství tenkrát, jako dnes, záleželo na počasí. Roku 1709 byla velmi tuhá zima. Stromy pomrzly, dobytek v chlévech nachladl a onemocněl. Rok 1711 - zase veliké sucho, vyprahla luka, uschla píce hned při vzklíčení, obilí vůbec nevymetalo a uschlo. Byl hlad, hynul dobytek - nemoce. Katastrofální rok. Zato r.1724 byl vysoce úrodný, bylo všeho. Ve Smidarech nebylo velkých hospodářských živností. Největší 60 kor-

ců /půllán/ a i ty, bylo jich jen několik, se odprodáváním podstatně zmenšily. Největší sedlák platil 44 zl 45 kr. daně a stálý roční úrok 4 zl 26 kr. a měl povinnou robotu. Nejsmutnější byla ale léta 1770-1771-1772 /majitel panství hrabě Kamil z Koloredo/. Žeň strašně hubená, obilí vzrostlo, ceny všeho rychle stoupaly. Už tenkrát se lichvařilo, lichváři hnali ceny do výše. Vláda tedy určila nejvyšší cenu obilí a zakázala je vyvážet za hranice. Pro nedostatek obilí se mnoho rolí neoselo a nevalná úroda r.1772 měla za následek drahotu a hlad v následujícím roce. Chléb se tenkrát pekl z otrub, kůry a kořínků, kaše se dělaly z mlýnského prachu, pařily se kopřivy, pýřavka i jetelové hlavičky.

Hrozný hlad a z toho vzniklé nemoce zahubily v Čechách na 250.000 lidí. Hradecko participovalo na tom počtu 32.000 duší. Roku 1780 bylo ve Smidarech 118 měšťanských domů, mimo vrchnostenské domy, faru, školu, radnici a pastoušku. Při padesáti domech byla pole i luka, při šestnácti jen luka a čtyřicet tři domů bylo bez pozemků. R.1785 krutá a dlouhá zima. Ještě 7.března zamrzla voda ve studních a tání se dostavilo teprve v polovině dubna. Kruté zimy byly i v roce 1788-1789. Zato r.1790 od února do června nepršelo - země rozpukaná, všeho vyrostlo málo. Ceny proti létům úrodným skoro dvojnásobné. Všechna léta až do r.1804 byla po stránce úrodnosti slabá a proto bylo uvolněno obilí z "erárních magazínů" a také mouka byla vydávána. V městečku přebývalo mnoho řemeslníků a ti při nedostatku polí, pak najímali od vrchností. Nájemné nebylo nízké. Korec 25 zl.i více. V roce 1891 byla ve Smidarech velká povodeň. Od Smidar až k Chlumci - jedno jezero. Hodně škod jak na polích, tak na domech v dolní části města. Dolní část k severu za Cidlinu, horní na druhé straně. Rozhodný a utěšený obrat nastává až r.1835, kdy u nás postaven cukrovar za tehdejšího majitele panství Martina Waagnera, byl jedním z prvních cukrovarů té doby. Kde stál? Na jv.straně Smidar, mezi silnicí k Novému Bydžovu a silnicí dnes vedoucí k nádraží. O pivovaru, jeho postavení nic se nezachovalo, připomíná se však již r.1555. Pak r.1825, kdy pivovar vyhořel a znovu postaven u čp.5 a na druhém /levém/ břehu Cidliny. Posledním nájemcem pivovaru byl František Schreiber, ten později postavil nový parostrojní pivovar nad N.Bydžovem, ale zdejší v nájmu držel pro čisté a dobré sklepy. Ve Smidarech byla vinopalna už se v ní páčilo v r.1777 - nájemci: Jan Kobrč, r.1810 ji od vrchnosti koupil Antonín Mejstřík. Shořela 1825 a hned po ohni hned zase vystavěl a na 25 let najal žid Emanuel Vinternic. Pak zde byla "flusárna" - draslovna - v dnešním čp 11. Mlýny: vrchnosti patřil mlýn v Chotělicích, mlýn "Na Medřiči", Na Podhradě a mlýn v Červeněvsi. Chytání ryb vyhrazeno jen vrchnosti, pytláctví všeho druhu se přísně trestalo. Rybníků bylo hodně, ale z těch byly ve druhé polovině 18.století některé vysušeny a osety, nebo proměněny v pastviny /obec/, jiné vypuštěné, ale bahnité. Osévaly se "Červeňák", Řečice. Tam se zkoušel chmel - nešel tam. Byl pěstován u St.Bydžova. Rybník "Medřičský", bahnitý, nevhodný pro ryby, samá olše! Ještě dnes se tam říká "olšiny". Rybník "velký" pod Červeněvsi v lukách, rybník "nový" za pohodnicí, v role pozměněn. Po jeho vysušení byl upraven rybník "žabinec" po levé straně silnice ke Lhotě vedoucí, naproti soše sv.Venancia. Dosud se tam říká "v žabinci". Začala se tedy u nás po roce 1835 pěstovat řepa a dařila se výborně. Byla i dobře placena - zvýšení krmiva pro dobytek /řízky/. Zlatými písmeny je zapsán rok 1848, kdy byla zrušena roboty a kdy se rolník mohl cele věnovat svému gruntu. Nemysleme však, že už se poměry nadobro zlepšily! Ba ne - rolníka svírá zase moloch velkokapitálu a jeho život zůstává pořád neutěšený a trudný. Rolník neměl pevnou organizaci, kolektiv soudržný, o nějž opřen by mohl vyhrát zápas s velkokapitálem.

Robota u nás a několik vět o ní.

Byla tvrdá a dlouhá a ležela na sedláku, jako chalupníku či baračníku jako mūra. Bránili se smidarští zemědělci? Ovšem, že ano a to jako jedni z prvních! Už r.1679 bylo povstání a mělo svůj úspěch! Roku 1680 snížil císař Leopold patentem císařským robotu z 5 na 3 dny. Na Smidarsku se však, až na nějaké to zlepšení ve žních a pilných pracích - což se trochu v naturalích a penězích projevovalo - nic nezměnilo. Roku 1707 potvrzovala majitelka panství kněžna Montekukoli měšťanům jich privilegia - chválila je za jejich oddanost, věrnost, poslušnost a přesnost v placení úročních platů, ale na povinnostech robotních zase nic neslevila. Roku 1717 byl vypracován tzv. "Teresiánský katastr" a téhož roku císařským patentem upraveny robotní poměry poddaného lidu. Na Smidarsku zůstávalo zase vše při starém. Proto posílá r.1718 smidarský purkmistr supliku kněžně o změnu robotní povinnosti v přiměřenou dávku peněžní. Suplika zodpověděna nebyla a nová suplika, podaná kněžně r.1727, byla zodpověděna záporně. Proto se u nás i na blízkém "Dymokursku" ozývala veliká nespokojenost s robotou! Nespokojenost rostla, vedly se řeči o svobodě poddaného lidu, říkalo se právem, že lid je neprávem utiskovaný. V čelo nespokojenců se postavil sedlák Tomáš Machek z Myštěvsi. To nezůstalo tajno kněžně a r.1735 - 11.února - upravila po předcházející dohodě s robotníky jejich robotní povinnosti. Ani s tím však nebyli občané Smidar spokojeni a sepsána nová stížnost, která zaslána dne 12.ledna 1736 krajskému úřadu a pak na radu Tomáše Machka odevzdána osobně k nejvyššímu soudu království Českého. V Praze jim pomáhal prokurátor Antonín Merhl. Stížnost podána na Kašpara Karla Pfeiffra, knížecího hejtmána dymokurského a smidarského. Vyšetřování se vlekle; zatím se na Hradecku připravovala i jiná povstání, ale jich vůdci čekali, jak dopadnou Smidary. Smidaráci dopadli špatně. Trochu jich pozavírali, hodně pokutovali a tajná schůzování zakázali. Roku 1738 nastoupil hrabě Kamil Kollredo a za něho byly poměry mezi vrchností a poddanými urovnány a pak v privilegiu z r.1739 městečko Smidary - až na jednoho sedláka - od roboty osvobodil v tom smyslu, aby místo roboty 120 zl.ročně do smidarského důchodu odváděli. Ale i potom se privilegia pánů "na Smidarech" různě vykládala a robota se na panství smidarském konala až do roku 1775 - patent Teresiánský. Roboty byli zproštěni jen rychtáři, šenkýři, kováři a trochu i pastýři. Tito /pastevci/ musili v zimě na rybnících led prosekávati. Patentem Teresiánským byla robota dle daní rozdělena a podstatně zmírněna. Jinak byla předepsána sedlákům, jinak chalupníkům, jinak domkařům. To trvalo až do roku 1848, kdy říšským zákonem ze 7.zář. byla zrušena. Od té doby dýchal rolník volně a svobodně, i když jej trápilo ještě dost svízelných jiných, v první řadě daně, stále musel stát na stráži proti molochu kapitálů a jejich čachrování s cenami; boj to byl velmi svízelný, otužoval však našeho rolníka, ocelil jeho vůli a nervy. Držel se, vrůstal do české půdy, dal jí sebe celého, své děti. Slovem: zamiloval se do ní. Co bylo velmi důležité: Začal chápat, že se musí sdružovat v celky ať politické a to hlavně, tak hospodářské, aby snáze odolával tlaku velkokapitálu a jeho reprezentantům. Také dluhy a vysoké úroky - zvláště v počátku - zle tížily, ale neumačkaly českého rolníka. Každá naše ves i městečko pevně se držely za Rakouska a nebyl naším básníkem nadarmo a bezdůvodně napsán verš: Často chudá pastuchova chůška pro vlast více může udělat, než-li tábor, z něhož válčil Žižka. Byla to svatá pravda, z našeho prostého lidu, z rodin chalupníků, dělníků a podruhů vyšli velikáni našich dějin. Tam má kořeny naše národní obrození, tam vzniklo naše národní a později politické, hospodářské a sociální uvědomění. Odtud vyšli novináři tvrdší ocele. Ti nejen říkali: moje barva červená a bílá, moje heslo

poctivost a síla, ale byli i poctivi i silní. Každé slovo jejich mělo v zápětí čin. Ni zisk, ni slávu! Jen český lid, národ a vlast. Jen tenhle lid nám dal Havlíčka, Nerudu, Jirásku, Němcovou! Dal nám i veliké muzikanty Dvořáka, Smetanu, filosofy, jichž jména uvedla náš národ na světové forum. To byl náš lid! Pevný a nezkážený, nesmlouvavý a ochotný pro náš národ podstoupit každé nebezpečí. Tak jsme byli všichni v houfu, tak jsme všichni viděli Slovanstvo, které čeká budoucnost. To nás Kollár tak burcoval, podmaňoval svými verši: velká Slávů sláva! Přišel rok 1914. Našel nás připravený. Rok 1918 - Konec Rakousko - Uherska - a od té doby až do r.1938: ČSR! Zemědělství vzkvétá, živí dobře svůj lid pracující, stoly jsou plny. R.1933 - v Německu Hitler - u nás roku 1938-39, metla lidí - ne německých nadlidí. Těm konvenoval Hitler a s ním protektorát Böhmen und Mähren. Tři slova na něž se nikdy u nás nezapomene. Hitler - lež - žádná pravda ! Hitler v zemi, kde heslem: Pravda vítězí ! Žádná pravda, žádné právo, samá zvůle, samé násilí. Hitler - zloduch! Náš lid prorokuje: neuspěje, nesmí uspět ! A neuspěl, my jsme byli před ním a budeme po něm. A jsme a on není. Jen ctěme, hledejme a všude a za všech okolností - hledejme tedy pravdu a právo. Ctěme se vzájemně, mějme se rádi. R.1945 - zbavení protektorátu, znova zazářila hvězda svobody. Po l.pozemkové reformě 1924, přišla teď Revise pozemkové reformy a pak r.1953 založeno ve Smidarech JZD - na Slovensku se zakládají JRD a provádí se HTUP /hospodářsko-technická úprava půdy/. Milujme, pěkně prosím vás, vy naši zemědělci, ty české hony zase. Jsou naše, chtějí nás živit, plnit stoly našich pracujících. Budme si vzájemně přáteli! Láskou se přepněte naše srdce a vírou v sebe! Tolik je toho třeba! Končím tuto mně tak milou kapitolu, jsem z venkova a jsem jím pořád, vím to, každým coulem. Budme těmi, o nichž jsem mluvil. Pak bude u nás dobře, budeme zase tím, čím jsme bývali. A Češi bývali slavní jonáci, bál se jich každý, kdo nectil právo: My právo a pravdu ctěme! Ta vždy zvítězila. Je ještě čtvrté zlé slovo: Mnichov. Připíšme je k těm třem a řekneme si: Už ani to není a nebude, protože nesmí být!

Řemesla - obchody - výroční trhy

/jarmarky/ ve Smidarech

=====

Provozování různých řemesel bylo druhým hlavním pramenem výživy obyvatelstva. Tím se lišila města a městečka od vsí. Vesnice, to byli samí zemědělci, ve městech vrchnost usazovala sama řemeslníky, jimž cechy a pořádky potvrzovala. Cechy se zřizovaly jen tam, kde bylo více řemeslníků stejných, nebo aspoň podobných. Když se měnila vrchnost, byla řemeslníkům jejich práva od nové vrchnosti znova stvrzována.

U nás ve Smidarech po třicetileté válce, kolem roku 1650 bylo napočítáno 29 řemeslníků a to: 3 řezníci, 1 sládek /to už byl ve Smidarech pivovar/, 5 obuvníků, 1 zámečník, 2 koláři, 1 kovář, 4 krejčí, 4 punčocháři, 1 truhlář, 1 pekař, 1 hrnčíř, 2 bednáři, 1 tkadlec, 1 provazník a 1 mandlíř. Roku 1665 /tedy za 15 let/ už bylo ve Smidarech na 90 řemeslníků. Bylo tu už 52 mistrů různých řemesel s 24 tovaryši a učni, mimo mlynáře, zahradníky, sládka, lazebníka a myslivce. Někteří řemeslníci pracovali výhradně pro vrchnost, tzv. řemeslníci panští; vrchnost měla svého pekaře /koláčníka/, kováře, bečváře a zahradníky.

Něco malinko o řemeslných cechách.

Jejich dějiny sahají daleko do středověku a zřízení cechů se brzy rozšířilo po celé Evropě. Účelem cechů byla ochrana a povznesení řemesel, podpora členů v nouzi a nemoci a také - ne v poslední řadě - oslav a služeb božích. Patenty císaře Karla VI. r.1731-1739 byly vydány "artikule", jimiž byly upraveny cechy

a jejich působení pro země české. "Artikule" tyto jednají a mají přesná ustanovení o učednících, tovaryších, mistrech atd., ale také o fušerství, handlírnictví, cizích řemeslnících, o nemocných členech cechů, o vdovách po nich, pohřbu, schůzích, vedení pokladen atd.

Kdo se v cechy sdružovali?

Více pracovníků stejného řemesla: řezníci, pekaři, krejčí atd. Když bylo v některém řemesle málo mistrů, spojovali se všichni takoví řemeslníci v jeden cech, tzv. cech rozličných řemesel. Také byl "cech šesterácký", to byl takový, ve kterém bylo sdruženo 6 význačných řemesel. Kdo chtěl ve městě provozovat řemeslo, musel být členem některého cechu. Cechy ve městě podléhaly městskému úřadu - později jen jemu a v dobách dřívějších i vrchnosti. Pozor! Kdo se řemeslu řádně v cechu nevyučil, svůj předepsaný čas jako tovaryš nepracoval, nevandroval a řádně při cechu mistrem se nevyučil "se neučinil", jak zní v zápisech, ten nesměl provozovat řemeslo v místě a okrese svého cechu. Zajímavé bylo usnesení o tom, kdo může být učedníkem: Musel být z rodiny katolické, narozený buď v Čechách, na Moravě nebo Kladsku. Byl-li otec jeho poddaným, musel mít povolení vrchnosti! Byl-li snad z cizího panství, musel se vykázat "listem vejhostným" /že má totiž dovoleno opustit panství/. Pak teprve mohl být přijat v příštím kvartálním shromáždění, když složil do cechovní pokladny 3 zl., zaplatil zápisné 35 kr., pro cechovního posla 15 kr.

Jak se dlouho učedníci učili:

Dva roky: pekařství, tesařství, perníkářství, provaznictví a hrnčířství. Čtyři roky: kožišnictví, zlatnictví, kamenictví, jirchářství a hodinářství. Ostatním řemeslům se učili tři roky. Nesměl se od mistra během učení svévolně vzdáliti /utéci/, musel se slušně chovati, nesměl nic odcizit. To se zvláště přísně tres-talo. Za učení se platilo 15 až 20 zlatých. Kdo to nemohl zaplatit, musel se o rok déle učit. Synové mistrů platívali polovici. Po vyučení dostal "výuční list", stal se tovaryšem a aby se zdokonalil v řemeslu, musel na "vandr". Když šel tovaryš na vandr, musel mít předepsané cechovní vysvědčení s podpisy cechmistrů a s cechovní pečeti. Byl-li poddaným - i povolení vrchnosti. Dva roky museli vandrovat: pekaři, sládci, řezníci, pokrýva-či, perníkáři, tesaři i hrnčíři. Čtyři roky: zlatníci, kameníci, jircháři a hodináři. Ostatní tři roky. Když tovaryš vandrem do nějakého města přišel, šel do cechovní hospody a druhý den buď sám, nebo pomocí cechovního posla - sháněl práci. Na hospodě cechovní dostal buď stravu, nebo 6-7 krejcarů. Nebyla-li práce, dostal na vysvědčení potvrzení, že sice práci sháněl, ale že právě nebyla. Tovaryši museli být ukázněni a přesně se řídili předpi-sy, uvedenými v regulích. Nesměli "modřit" /držet modré pondělí/, zpívat hanlivé písničky a vésti hrubé řeči. Mohli být venku jen do 10 hodin, nesměli hrát zakázané hry, nesměli klíti a zlořečiti - vyžadovalo se prostě po nich slušné chování. Kdo se neuměl chovat, nesměl na vandr, ani ve vandrování pokračovat. A teprve po vykonaném vandru mohl podati žádost o mistrovský list. Byl tedy povolán ke zkoušce a provedl mistrovský kurs. Byl-li dobrý, byl připuštěn k mistrovství a městskému právu. Cech vy-datně podporoval své členy v nemocech a neštěstích. Pomoc tato byla vydatná, staral se o vdovy po mistrech. Cechy se dále stara-ly o povznesení návštěvy chrámu a důstojnou oslavu služeb božích-celý pašijový týden, církevní průvody, Vzkříšení, Boží Tělo atd. Zvláště přísně se světily neděle a svátky. To nejen pracovním klidem, ale i účastí na službách božích. Cechy spravovali cechmistři. Volili je buď měští konšelé nebo samotné cechy. V druhém případě je konšelé aspoň potvrzovali. Cechmistři měli pravomoc nad mistry, tovaryši i učedníky. Rozhodovali spory - odvolání z jejich rozhodnutí bylo možné jen k magistrátu nebo přímo k vrchnosti, řídili cechovní schůze, dohlíželi na jich průběh a

měli v opatrování "matku pokladnici", opatřenou i trojnásobným zámekem. V ní byly uschovány nejen peníze, ale i cechovní privilegia, důležité listiny a listy. Správcem býval cechovní komisař, který měl jeden klíč od pokladnice. Cechy měly velký význam sociální. Měly dohled na výrobky: ty musely býti solidní, trvanlivé. Cechy udržovaly pořádek a dbaly o mravnost mezi všemi příslušníky cechu. Bděly nad vážností cechu. I když dnes by byly přežitkem, ve své době měly svůj význam. Liberalismus - pravda - odstranil cechy, ale zato se vrhl na stav řemeslný se svými pochopy a svým kapitálem urval nižším třídám prostředky ke slušné výživě a čestnému postavení ve společnosti. Živnostenský řád ze dne 20.prosince 1859 učinil konec cechům a proměnil je v živnostenská společenství. Uvedl jsem těch několik vět proto, aby dnešní dorost se mohl aspoň trochu vžít do doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno, než jim je vyrazil liberalismus.

Teď se trochu podívejme na poměry řemeslné u nás ve Smidarech. Není mnoho zpráv v tomto směru. Smidary měly své požáry a ty - a zejména požár v roce 1825 - všechny cechovní zápisy a knihy zničily.

Požáry ve Smidarech od roku 1424

=====

- R.1424 - Jan Žižka vypálil Smidary.
- R.1620 - totéž učinili Poláci.
- R.1749 - v dolní části města vyhořel kostel.
- R.1752 - požár v domě čp.106 - zase vyhořel kostel
/v létě veliké krubobití/
- R.1779 - požár v domě čp.25 - vyhořely 44 domy.
- R.1825 - požár v domě čp.95 na Hradčanech - vyhořela polovina
města, kostel, fara, zámek ..
- R.1836 - požár v domě čp.92 na Hradčanech.
- R.1840 - požár v domě čp.48 - vyhořelo 13 domů- pak na Stávku
téhož roku čp.137,138
- R.1842 - hořelo 2x na Hradčanech - vyhořelo 9 domů.
- R.1843 - požár v domě čp.71
- R.1844 - požár v domě čp.64
- R.1845 - stodola v Medříči.
- R.1846 - byl bohatý na ohně. Hořelo 7x. Hradčany a Stávek
- R.1874 - menší oheň - Hradčany

V posledních létech ohňů ubývá - lepší staviva, krytiny a zvýšená opatrnost. Také díky hasičským sborům jsou požáry lokalizovány a likvidovány. Než i tak pamatuji i já ve Smidarech asi 9 požárů:

Krejčákova stodola, Kočí 2x, Piroutek 2x /čp.45/, Trojanova stodola, Pižl Václav, Jelínek Václav, Josef Novotný.
Celkem na 30 požárů zastihlo naše městečko.

Už ne tolik povodní:

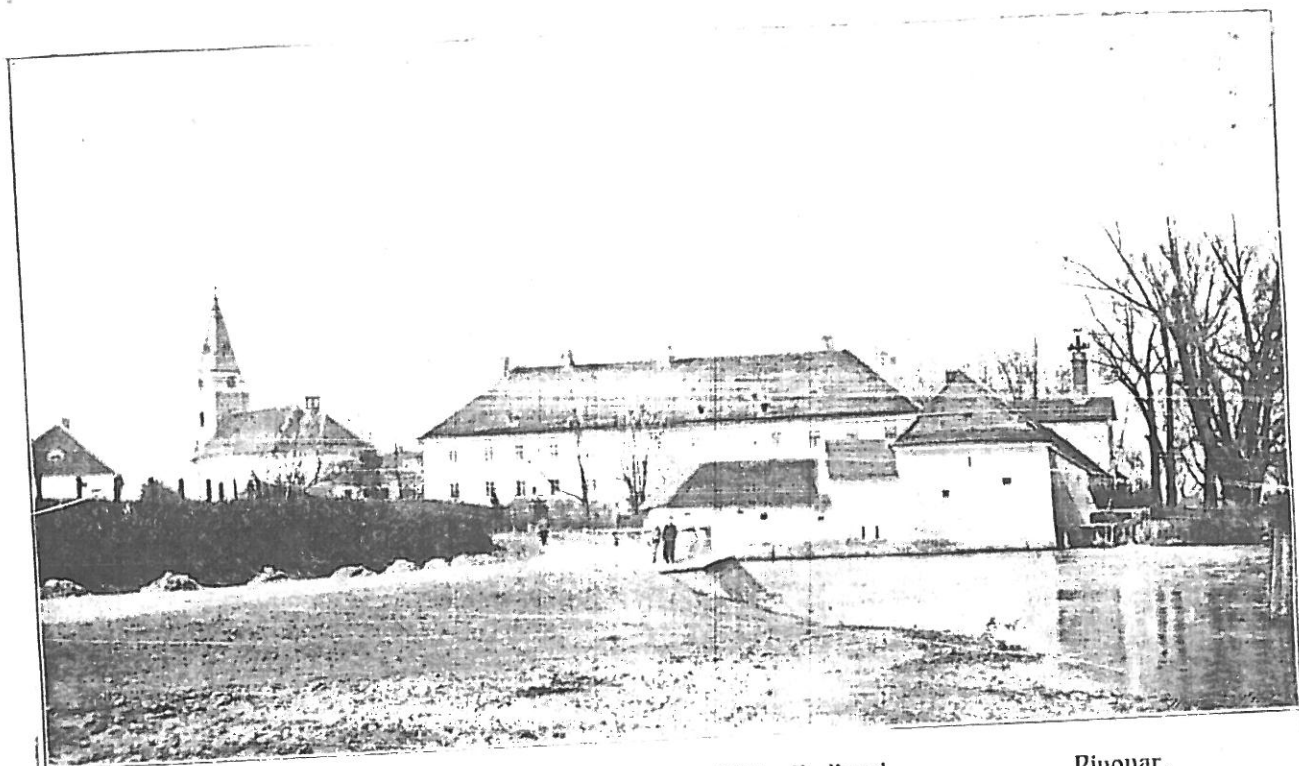
Rok 1784 - veliká povodeň

Rok 1845

Rok 1846

Pokračování příště

Podle kroniky Odřicha Doležala
zveřejňuje E.Řeháčková

Farní chrám.

Zámek.

Mlýn Podhrad.

Pivovar.

Chrám Páně sv. Stanislava r. 1749.

Chrám Páně sv. Stanislava po ohni r. 1825.

102 LET PANÍ JIRÁNKOVÉ

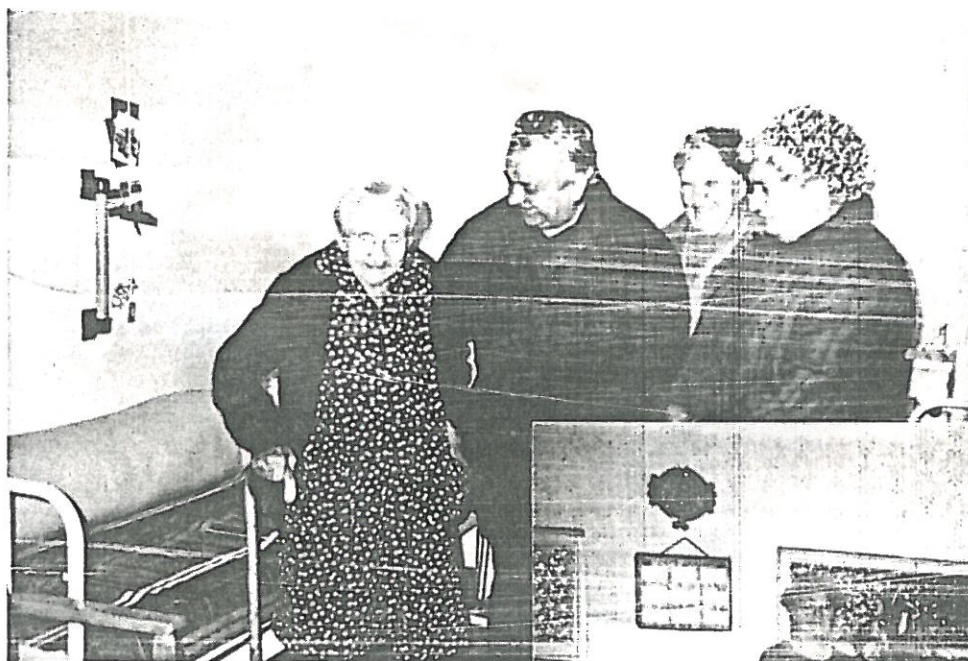
Dne 28.2.1998 oslavila paní Marie Jiránková - smidarská rodačka 102 let.

O její rodině a těžkém životě jsme psali již v Ozvěnách č.14 z května 1996.

Paní M.Jiránková žije v současné době v Domově důchodců ve Vrchlabí. Za Obecní úřad ve Smidarech jí byli gratulovat starosta pan J.Šefara, matrikářka paní M.Zavadilová a její bývalé spoluobčanky paní L.Svobodová a paní H.Jelínková. Všichni jsme byli překvapeni jejím optimismem, veselou náladou a dobrým zdravotním stavem. Babička Jiránková si i v tomto vysokém věku zachovala smysl pro humor o čemž svědčí její časté vtipkování. Je velmi oblíbená jak u svých spolubydlících, tak i mezi personálem, který se o ni vzorně a s láskou stará. Ráda by ještě navštívila Smidary, na které tak často vzpomíná.

Naší milé rodačce přejeme mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let.

M.Zavadilová
matrikářka

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Nově narození

- 15.2.1998 Klára Jiráňková
Smidary 268
- 24.2.1998 Pavlína Fialová
Smidary 328
- 24.2.1998 Jaroslava Hájková
Smidary 77
- 22.3.1998 Barbora Přibyllová
Chotělice 115
- 10.4.1998 Pavlína Ornstová
Červeněves 20
- 15.4.1998 Adéla Purmová
Smidary 336

ÚMRTÍ

29.11.1997 Augusta Dufková
Loučná Hora 20	1.2.1998 Jaroslav Zedník
Křičov 56
10.12.1997 Josef Bezvoda
Smidary 236	25.2.1998 Růžena Macáková
Červeněves 33
19.12.1997 Ivan Deyl
Smidary 55	17.3.1998 Vratislav Bernart
Loučná Hora 23
13.1.1998 Blažena Romaňáková
Smidary 69	20.3.1998 Josef Matys
Křičov 61
20.1.1998 Liboslav Jícha
Červeněves 72	2.4.1998 Božena Čapková
Chotělice 136

Zlaté svatby

Dne 20.2.1998 oslavili zlatou svatbu manželé Marie a Juraj Čakiovi z Červeněvse čp.88. Dárek a květiny s přáním všeho nejlepšího do dalších let společného života jim doma předal starosta OÚ pan Šefara a matrikářka paní Zavadilová.

20.2.1998 měli rovněž zlatou svatbu manželé Jarmila a Jaromír Jelínkovi z Loučné Hory čp.3 a

24.4.1998 manželé Libuše a Josef Hájkovi z Červeněvse čp.44.

Tentokrát však 50 let společného života oslavili v obřadní síni obecního úřadu.

Malé slavnosti se zúčastnili jejich nejbližší, děti a vnoučata.

Pan starosta ve svém projevu nejprve všechny přivítal. Zdůraznil, že jejich společná cesta životem nebyla vždy lehká. Že bylo zapotřebí hodně odříkání, ohleduplnosti, tolerance a lásky, aby se dočkali tohoto krásného jubilea.

Poděkoval jim za všechnu práci, kterou pro naši obec a náš stát vykonali, dále jim poděkoval za výchovu dětí, pro které je dnes jejich manželství krásným vzorem. Na závěr popřál manželům pevné zdraví a radostnou pohodu pro všechna příští léta společného života.

Manželé Jelínkovi

Po projevu pana starosty se manželé i se svědky podepsali do pamětní knihy. Také obdrželi dárek, květiny a při blahopřání nechyběl ani přípitek. Slavnostní ráz obřadu dodala hrou na varhany paní Mařasová a hezkou písničkou Barborka Štěrbová. Celý obřad uváděla matrikářka.

M.Zavadilová
matrikářka

